

Ministerstvo životného prostredia SR
Sekcia vôd
Nám. Ľ. Štúra 1
812 35 Bratislava

VEC: Pripomienky ku Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja a Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Visly (vrátane podrobnejších programov)

Týmto podávame v stanovenej lehote pripomienky ku Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja a Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Visly, ktoré zverejnilo Ministerstvo životného prostredia SR v zmysle Smernice 2000/60/ES o vode na pripomienkovanie.

Pripomienky podávame nielen k vlastným Návrhom plánov manažmentu správneho územia povodia Dunaja a Visly, ale aj ku podrobnejším programom, ktoré boli tiež zverejnené ministerstvom na www.vuvh.sk/rsv2. Konkrétne ide o Plány manažmentu povodňového rizika pre jednotlivé povodia, Návrh Aktualizácie koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR, Plán rozvoja verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky a Plán rozvoja verejných vodovodov pre územie Slovenskej republiky.

Žiadame, aby boli všetky materiály stiahnuté z pripomienkovania, návrhy Plánov manažmentu povodí boli prepracované v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami, v súlade s Koncepciou na ochranu vodných zdrojov Európy a v zmysle čl. 14 smernice o vode aj za účasti zainteresovanej verejnosti; a opätovne predložené na pripomienkovanie na dobu aspoň 1 mesiaca.

Konkrétne žiadame v Návrhoch plánov manažmentu správneho územia povodia Dunaja a Visly resp. v podrobnejších programoch:

- 1. dopracovať plánovacie dokumenty tak, aby boli adresné, zrozumiteľné a transparentné, aby obsahovali konkrétne a efektívne programy opatrení a boli použiteľné pre štátnu vodnú správu, samosprávy, znečisťovateľov aj verejnosť** – plány manažmentu povodí musia obsahovať zhodnotenie aktuálneho stavu vodných útvarov, vyhodnotenie vplyvov a dopadov na stav vôd, stanovenie environmentálnych cieľov, cielené a adresné opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd v zmysle Rámcovej smernice o vode;
- 2. do plánov doplniť informácie o existujúcich komplexných registroch a verejnosti zároveň sprístupniť bez obmedzení podkladové dokumenty, ktoré boli priamo použité pri tvorbe plánov manažmentov povodí** - napr. podrobnosti o vymedzení útvarov vôd, metodiky použité pri typológii, postupy a výsledky rizikovej analýzy, podklady k stanoveniu výnimiek z environmentálnych cieľov a podrobnosti o typoch opatrení pre ktoré sa žiada výnimka, vrátane zdôvodnenia výnimiek;

3. **vyradiť z plánov výhľadový infraštruktúrny projekt VD Slatinka (vrátane MVE Slatinka)** – nebolo vykonané hodnotenie účinkov stavby na ekologický stav povrchovej vody podľa čl. 4.7. smernice o vode; otázne sú prínosy a potreba realizácie stavby, chýba odôvodnenie, prečo sa nerealizujú iné opatrenia, ktoré sú podstatne lepšou environmentálnou voľbou (napr. vyčistenie existujúcich retenčných priestorov, znižovanie potreby a úspory vody, zelené opatrenia na zadržanie vody v povodí atď.);
4. **vyradiť z plánov výhľadový infraštruktúrny projekt VN Tichý potok** – z obdobných dôvodov ako VD Slatinka;
5. **vyradiť z plánov všetky ďalšie výhľadové infraštruktúrne projekty, pri ktorých neboli vykonané žiadne environmentálne posúdenia (SEA/EIA)** – najmä vodná elektráreň Sereď, PVE Ipeľ, využitie hydroenergetického potenciálu Dunaja nad Bratislavou;
6. **vypustiť z plánov manažmentu povodí program výstavby malých vodných elektrární (MVE) navrhnutý v strategickom dokumente „Konceptie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“** resp. v jej aktualizácii - neuskutočnilo sa posúdenie potenciálnych negatívnych kumulatívnych vplyvov na relevantné vodné útvary v súlade s požiadavkami článku 4.7 RSV. Nebola zohľadnená ani požiadavka identifikovať najlepšiu environmentálnu voľbu (možnosť použitia iných zdrojov energie, ktoré by mali menej negatívne vplyvy) a zdôvodniť prínosy navrhovaného programu výstavby MVE v porovnaní s očakávanými významnými vplyvmi;
7. **definovať tzv. NO – GO zóny pre výstavbu MVE** – definovať úseky vodných tokov a vodné útvary, kde nebude možné umiestňovať MVE (napr. v chránených územiach, zraniteľných oblastiach, Ramsarských lokalitách, NATURA a pod);
8. **prepracovať ekonomickú analýzu v zmysle požiadaviek Rámcovej smernice o vode** – osobitne dopracovať vyhodnotenie návratnosti nákladov za vodohospodárske služby, posúdenie nákladovo najefektívnejšej kombinácie opatrení, ktoré sú zahrnuté do programu opatrení plánov manažmentu povodí (analýza efektivity nákladov, t.j. cost-effectiveness analysis);
9. **dopracovať program opatrení** tak, aby vychádzali zo spoľahlivého vyhodnotenia stavu vôd a dôslednej analýzy vplyvov a dopadov na stav vôd, osobitne žiadame dopracovať chýbajúce:
 - **opatrenia na riešenie problematiky odstraňovania sedimentov** z existujúcich vodných nádrží aj vodných tokov, ako aj opatrenia na zamedzenie odnosu sedimentov z polí do vodných tokov a nádrží;
 - **opatrenia na zadržiavanie vody v krajine**, osobitne **prvky zelenej infraštruktúry**, ktoré majú potenciál pôsobiť synergicky na zlepšenie stavu vôd, biodiverzitu, adaptáciu na klimatické zmeny a pod.;
 - **opatrenia na identifikáciu a riešenie vplyvov klimatickej zmeny** (napr. poklesy hladiny podzemnej vody, prietokov vody, ktoré nemusia byť prejavom klimatickej zmeny, ale dôsledkom nadmerných odberov, t.j. antropogénnej činnosti);
 - **opatrenia na riešenie problémov miest a obcí** – napr. skládky priemyselných aj iných odpadov (osobitne v oblastiach so zásobami pitnej vody, napr. Žitný ostrov), znečistenie domových studní, znečisťovanie vôd v dôsledku hospodárskych aktivít (napr. priemyselné prevádzky, farmy, nové vodné stavby na tokoch), nedostatok vody, znečistenie vôd na kúpanie a pod.;

- **opatrenia na riešenie problému „pečatenia“ pôdy a zasakovania vody v urbanizovanom prostredí** - dramaticky narastá výmera spevnených plôch, čo má za následok zrýchlený odtok vody, teda zahľtenie kanalizácií pri dažďoch, povodne, ... Dokumenty nevenujú žiadnu pozornosť opatreniam na podporu zasakovania vôd na mieste, kde dopadnú;
- **opatrenia na riešenie problému ťažby štrkov** – dotknuté vodné útvary majú zmenené vlastnosti, menia sa biotopy, chemický stav atď. Nie sú navrhnuté opatrenia na to, aby sa nezhoršoval stav vodných útvarov priamo dotknutých ťažbou, ale aj okolitých útvarov v dôsledku súvisiacich negatívnych vplyvov;

10. neriešiť podrobnejšie programy (Plány manažmentu povodňového rizika pre jednotlivé povodia, Návrh Aktualizácie koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR, Plán rozvoja verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky a Plán rozvoja verejných vodovodov pre územie Slovenskej republiky) **ako súčasť Plánov manažmentu povodí;**

11. **doplniť všeobecne zrozumiteľné zhrnutie pre verejnosť**, zjednotiť použitú terminológiu;

12. **zabezpečiť nezávislú odbornú oponentúru spracovaných dokumentov;**

13. **doplniť informácie a prepojenie na iné koncepcie, ako aj nadradené plány manažmentu povodí** - plány povodí sú administratívny nástroj, preto by mali byť dobre prepojené na iné administratívne nástroje – stratégie a plány v oblasti poľnohospodárstva, lesníctva, územný systém ekologickej stability, územné plány a pod.

Tieto pripomienky vychádzajú z pripomienok a komentárov takmer 140 zástupcov samospráv, odborníkov, vedcov, členov mimovládnych organizácií a podnikateľov, ktorí sa zúčastnili štyroch verejných konzultácií organizovaných mimovládnymi organizáciami v priebehu mája a júna 2015. Informácie o týchto konzultáciách, vyhodnotenie účasti verejnosti a prezentácie nájdete na <http://www.slatinka.sk/novinky/aktuality/konzultacie-k-vodnej-politike-sr/>